

[Estrup]

Når det er sagt, vil jeg da gerne rose VS. Det er der jo ikke ret mange andre der har villet – slet ikke hr. Lykketoft, som åbenbart trængte til andet og mere end afstøvning af monterne i museet.

I det store og hele synes jeg, at det er velgennearbejdede forslag. Jeg skal senere vende tilbage til en enkelt svipser eller to, men så vidt jeg kan bedømme, tegner forslagen et sammenhængende billede af VS' boligsynspunkter, og det er altid tilfredsstillende, også for politiske modstandere, at se en politisk opfattelse udmøntet i konkrete forslag. Jeg opfatter således de foreliggende forslag mere som en politisk manifestation end som lovgivningsinitiativer, der lægger op til forhandlinger og kompromiser med henblik på eventuel vedtagelse. Derfor vil jeg også i det følgende nøjes med at tage enkelte punkter op og ikke gå i detaljer.

Det første af de fremsatte lovforslag lægger op til et altomfattende huslejestop. Der er kun ladet nogle enkelte ventiler tilbage i forbindelse med lejernes forbedringsønsker. Derudover skal huslejen fastfryses. Hvor længe stoppet skal vare, om det er midlertidigt eller permanent, står der intet om. Dette forslag er naturligvis et oplagt eksempel på virkelighedsflugt. Uanset om man kan lide det eller ej, koster det altså noget at bo, og det er bl.a. derfor, vi har et princip om omkostningsbestemt husleje. Ifølge forslaget skal staten træde til og dække det underskud, som et huslejestop forårsager i det almennyttige byggeri, medens de private udlejere selv skal bære tabet. Begge dele fører naturligvis i sidste ende til offentlige udgifter og stigende underskud på de offentlige finanser, for de private udlejere kan naturligvis ikke få økonomien til at løbe rundt med en fastfrosset husleje. Det er i øvrigt heller ikke meningen. De tvinges derfor til at sælge, og det kan kun ske til det offentlige. Det er den udvikling, som forslagsstillerne selv forudser, og derfor kan man ikke lade være med i forbifarten at trække på smilebåndet ad omtalen af de voldsomme profitter hos udlejerne. De er åbenbart heller ikke efter forslagsstillernes opfattelse tilstrækkelige til at forhindre en de facto-ekspropriation. Vi må naturligvis aldeles tage afstand både fra den indbyggede socialisering af boligsektoren og fra den helt uforsvarlige belastning af de offentlige finanser.

Samtidig med at man på den måde sørger for ekspropriation af de eksisterende private udlejningsejendomme, sørger man gennem andre af forslagene for, at privat boligbyggeri ikke fremover kan finde sted. Midlet er først og fremmest en ændring af beskatningsreglerne gennem samtidig ophævelse af rentefradrag på boligen og ophævelse af lejeværdibeskatning.

Vi kan godt tilslutte os ønsket om at begrænse ejerboligsubsidierne, men den foreslåede fremgangsmåde er mildt sagt ikke spiseleg. Dels vil den uanset besværgelserne om det modsatte uundgåeligt jage en del ejere fra hus og hjem – ellers skal man i hvert fald op på en helt anden længde af tilpasningsperioden end de 8–10 år, som foreslås – dels er det i sig selv en urimelighed at afskaffe lejeværdibeskatningen. Det ville jo bevirke, at kapitalstærke folk med fordel kan flytte deres midler fra placeringer, hvor de beskattes af afkastet, til husinvesteringer, hvor der ikke er nogen beskatning. Er det virkelig VS' hensigt? Det er i hvert fald ikke rimeligt.

Men virkningen er samtidig, at byggeriet af ejerboliger går i stå, og at ejerboligformen gradvis forsvinder. Det er vi imod. Ejerboligen skal være en af valgmulighederne på boligmarkedet.

I øvrigt mener forslagsstillerne aldeles ikke, at det samlede boligbyggeri skal reduceres. Tværtimod foreslås det, at byggeriet sættes op med ca. 15.000 boliger om året til permanent at ligge på 40.000 enheder årligt. Det havde unægtelig været rart, om forslaget havde rummet blot en antydning af begrundelse for tallet 40.000 i stedet for blot at henvise til, hvad man sagde i 1977, for 7 år siden, og endnu bedre, om forslagsstillerne havde gjort sig den umage at overveje behovet for nyt boligbyggeri i lyset af den eksisterende boligmasse, det faldende befolkningstal, den ændrede alderssammensætning etc. Havde man gjort det, tror jeg, man var kommet til samme resultat, som flertallet af dem, der professionelt beskæftiger sig med boligområdet, er kommet til: 40.000 nye boliger om året vil i løbet af kort tid vise sig at være en fejlinvestering.

I så fald var VS nok også blevet mere opmærksomt på de muligheder og behov, der er for ændringer i den eksisterende boligmasse. Jeg synes, det er skuffende, at ikke ét af de mange forslag beskæftiger sig med bolig-